

Archeologienota

Turnhout Everdongenlaan 23

Programma van maatregelen

COLOFON

Titel

Archeologienota Turnhout Everdongenlaan 23

Auteurs

Marleen Arckens & Jan De Beenhouwer

Plaats en datum

Wijnegem 2 april 2024

Fodio Rapport Folio 143

Wettelijk Depot D/2023/13.1792/12

Projectcode

2023115

Uitvoerder

Fodio

Turnhoutsebaan 277

B-2110 Wijnegem

fodio@fodio.be

erkend archeoloog: Fodio OE/ERK/archeoloog/2015/0067

Kaft

Orthofotomozaïek middenschalg winter 2023 © Geopunt

© Fodio.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of op enige wijze hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze.

Inhoud

2 Programma van maatregelen	37
2.1 Gemotiveerd advies	37

2 Programma van maatregelen

2.1 Gemotiveerd advies

Het onderzoeksgebied grenst aan de zuidzijde van de Everdongenlaan in Turnhout. Het omvat de percelen Turnhout 2 AFD, sectie M, percelen 123L, 123M, 123P. Het ligt in een zone die bestemd is als industriegebied en heeft een oppervlakte van 14.516 m². De te onderzoeken zone omvat het onbebouwde deel van perceel 123P ten westen van het bestaande magazijncomplex. De oostelijke helft van het terrein is verhard. Perceel 123M en 123L omvatten een windturbine en de bijhorende opstelplaats voor een kraan in het zuidoosten van het onderzoeksgebied. Ten zuiden van de windturbine is een loskade terug te vinden. Parallel met de oostelijk en zuidelijke grens van het terrein zijn verhardingen aangebracht die de toegang tot de loskade in het zuidoosten en de uitrit via het buurperceel mogelijk maken.

De windturbine en de loskade in het zuidoosten van het terrein blijven in het kader van de nieuwe ontwikkeling behouden. Ook de toerit en de verhardingen ter hoogte van de oostelijke grens van de te onderzoeken zone blijven behouden. Aan de noordzijde van het terrein wordt parallel met de Everdongenlaan een strook voorzien met 25 parkeerplaatsen. De parkeerplaatsen worden van het openbaar domein gescheiden door middel van een groenstrook met daarin een wadi. Ten zuiden van de parkeerplaatsen wordt een gebouwencomplex opgericht met twee laadkades, een pomplokaal en een sprinklertank. De geplande gebouwen beslaan een oppervlakte van 7076 m². Ze worden opgetrokken op een volle betonplaat in combinatie met een paalfundering onder de dragende delen. De vloerplas is voorzien op 21,16 m TAW. Het diepste punt van de laadkades is voorzien op 1,2 m onder de nulpas of 19,96 m TAW. Aan de zuidzijde van het gebouw worden zes parkeerplaatsen gerealiseerd op de bestaande verharding.

Uit een vergelijking van de hoogtelijnen zoals die zijn weergegeven op de topografische kaart van 1939, waar het terrein zich bevindt tussen de hoogtelijnen van 19 en 20 m TAW en de huidige hoogte van het terrein zoals die werd gekarteerd in het kader van het DHMVII tussen 20,85 m en 21,10 m TAW, blijkt dat het terrein in het kader van de ingebruikname voor industrie in de loop van het laatste kwart van de 20ste eeuw ca. 1 m werd opgehoogd. Het diepste punt van de nieuwe laadkades dat te situeren is op 19,96 m TAW reikt mogelijk tot aan het origineel maaiveld. Ook de nieuwe paalfunderingen zullen een diepte bereiken die groter is dan de ophoging van het terrein met een dikte van ca. 1m. De paalfundering en de diepste zones van de laadkades zullen mogelijk verspreid en over een beperkte oppervlakte verstoringen veroorzaken aan eventueel in de oorspronkelijke bodem onder het maaiveld bewaard aanwezig archeologisch erfgoed.

Het onderzoeksgebied bevindt zich in het zuiden van de vallei van de Aa en de Pikloop. Beekdalen zijn ongeschikt voor permanente bewoning waarbij men gebruik maakt van aardvaste stijlen, omwille van de hoge grondwaterstanden tijdens grote delen van het jaar. De kans op het aantreffen van sporensites die dateren van het neolithicum tot de late middeleeuwen wordt voor het onderzoeksgebied daarom als laag ingeschat. Vanaf de late middeleeuwen/ nieuwe tijd is de bewoning te situeren op hoger gelegen gronden ten noorden, westen en ten oosten van het onderzoeksgebied. De sequentie van historische cartografische bronnen maakt duidelijk dat het onderzoeksgebied minstens van het midden van de 18de eeuw tot het derde kwart van de 20ste eeuw in gebruik was als bos en/of weide. Gezien de afstand van het terrein tot de meest nabije waterloop van 200 m en meer worden er ook geen installaties die verband houden met beekovergangen, versterkingen of watermolens verwacht.

Archeologisch onderzoek in Vlaanderen bevestigt voor de Zandstreek en de Kempen het bestaan van bepaalde ecologische niches waar de prehistorische mens veel meer artefacten heeft nagelaten. Het gaat om hoger gelegen ruggen langs vennen en waterlopen. Deze zones hebben een hogere densiteit aan prehistorische activiteit. De op basis van deze kennis opgestelde verwachtingsmodellen zijn erop gericht om de archeologische onderzoeksmethoden efficiënt in te zetten, met name op plaatsen waar er een zekere verwachting is naar dergelijke sites. Het onderzoeksgebied ligt niet in een zone met een verwachting voor de aanwezigheid van een steentijdsite met een zekere densiteit aan vondsten. Het ligt niet op een hoger gelegen rug langs een waterloop of ven. De afstand tot open water varieert van 200 tot 300 m. Deze ligging kan worden omschreven als minder gunstig voor gebruik van de site voor tijdelijke kampementen in de steentijd.

Verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken wordt gezien de beperkte impact die de geplande bodemingrepen op mogelijk in de bodem bewaard archeologisch erfgoed kunnen hebben in combinatie met de geformuleerde verwachting niet noodzakelijk geacht. De kans op kennisvermeerdering bij verder onderzoek wordt als gering ingeschat. Er dient bijgevolg geen programma van maatregelen te worden opgesteld.